

PRENUMERACJA

Miesięcznik
11.500 Mk.
do domu
z przesyłką
13.000 Mk., w inny-
państwach 16.000 Mk.

CENA NUMERU

500 Mkp.

Konto czekowe
P. K. O. 140.561.

*Kraków
"Stoka Jagiel
Lwowska"*

R. LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

Ceny ogłoszeń :

Za wiersz milimetrowy wy-
nosi: Zwyczajne za tekstem
200 Mk. Nadstawo 600 Mk.
Nekrologia 500 Mk. Na pier-
wszej kolumnie 1000 Mk. Przed-
kronikę i w rubryce "depar-
taz" 900 Mk. Po kronice
i kronikaty 800 Mk. Drobne
ogłoszenia za każdy wyraz
70 Mk., w rubryce kuponu
i sprzedaż, matrymonialne
i k. re. poudencja prywatna
za każdy wyraz 80 Mk. Paski
na kolumnach tekstowych po
800 Mk. za wiersz milime-
trowy, szerokości 80 milim. Jglo-
szenia reklamowe o od. p. 100.
druk.

REDAKCJA ul. Ossolińskiego 1. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny 1. 25. — Redaktor przyjmuje między godziną 5—6. — Adres telegr. „Kurjer“ Lwów. —
Rekopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego“.

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Tajne targi o władzę i teki.

Z pola pół tajnych (w myśli intencji układających się) pół jawnych (dzięki ich niezręczności) targów o rząd i teki ministerjalne, coraz to nowe napływają relacje korespondentów wojennych, rewelacje, plotki i oficjalne sprostowania i uzupełnienia. Przewlekające się układy wszystkie stawią pod znakiem zapytania, stwarzają atmosferę niezdrowego, demoralizującego prowizorium. — Rząd, pracujący tak energicznie, jak mało który z jego poprzedników, i tyle zadań w dziedzinie skarbowości, administracji, polityki zewnętrznej mający do wykonania, nie jest pewny jutra. Sejm, którego najwybitniejsi przywódcy szeptem układają się w klubach, finalizują, i odraczają, zjeżdżają się i rozjeżdżają, — lansują plotki i odmawiają otwartych wyjaśnień, sejm, którego orientujący się członkowie, nastawiają uszu, a szary tłum posełski, błąka się bezradnie zapytując „co słychać“ — sejm ten niezdolnym stał się do pracy. Opinia, bałamuciona i denerwowana tą ciuciubabką, obecnie znużyła się kompletnie. — Może właśnie na to liczą targujący się w ukryciu przywódcy Chjeny i prawicy Piasta?

Widowisko, w istocie bardzo poważne i symptomatyczne, widzowi, znającemu procesy przemian społecznych i formy parlamentarne, przedstawia się jako coś niezwykłego, i nigdzie niepraktykowanego. Albowiem poważne transformacje społeczne dokonują się jawnie na podłożu jawnych dyskusji i uchwał, a skryte manewry, tzw. kombinacje parlamentarne, tak częste np. we Francji, uskutecznią się zgrabnie i po cichu, jako owoc intrygi grupki zawodowych polityków.

Pp. Witos i Rataj, kierujący całą akcją, chcą Piasta zaprowadzić na prawo. Chcą go włączyć do rządowej, parlamentarnej a w skład zatem i ideowej łączności (bo nie wiadomo co dla nich jest pierwsze i ważniejsze) połączyć z endecją. Ewolucja przekonań, byle szczerą, zmiana frontu, dokonania szczerze i otwarcie, nie zasługują a priori na potępienie, choćby się nawet nie wierzyło w ich skuteczność i pożytek. Musi się je potępić, gdy źródłem ich jest wyłącznie ambicja i głód władzy, a dokonywa się ich w ukryciu, przekształcając programy, ludząc opinie i wyborców i zatruwając atmosferę polityczną.

Pakt z prawicą utworzenie z nią wspólnej większości i rządu po tak zaciętym okresie walki o swobody obywatelskie, o reformy społeczne, o praworządność, podrywaną endecckimi knowaniami i zamachami, po zaciętej walce wyborczej, przeprowadzonej przeciw prawicy, to podpisanie się pod endecckim programem nacjonalizmu, klerykałizmu, przewagi wielkiego kapitału, wielkiego przemysłu i handlu i wielkiej własności ziemskiej. To przyznanie, że masy reprezentowane przez Piastę są zadowolone, że żadnych większych zmian nie pożądają, gdyż przechodzą na prawą stronę społeczeństwa, broniąc obecnego stanu rzeczy.

Stronnictwo ludowe i demokratyczne, za które Piast dotąd pragnął uchodzić, jeśli pragnie

dokonać podobnej przemiany, to ile chce być w porządku z sumieniem swym i nie nadużyć zaufania mas, musi przemarsz ten uskutecznić w pełnym świetle dnia, po jasnym i otwartym wyflu-maczeniu zwolennikom, o co chodzi, po zasięgnięciu opinii wszystkich miarodajnych instancji partyjnych do kongresu włącznie. Krok jest zbyt poważny, by traktować go jako manewr taktyczny, jako pociągnięcie zmierzające do uzyskania władzy i zaspokojenia wszelakiego rodzaju apetytów. Opinia musi czuwać, a przywódcy zdać sobie muszą sprawę z cięższej na nich odpowiedzialności.

Muszą sobie zdać z tego sprawę, co dla wszystkich orientujących się jest rzeczą jasną, że w razie dojścia do skutku małżeństwa Piast znajdzie się pod twarzącym pantoflem, czy jak kto woli, pazurem Chjeny. Bo szczerze sobie należy powiedzieć: Gdy porównać kwalifikacje intelektualne, programowe, etyczne, prawicy Piasta i Chje-

ny, to Chjenie — mimo jej szpetne miano i mimo że nie żyjemy zbyt daleko do niej sympatii — przyznać musimy bezwzględna przewagę. Chjena będzie decydowała o programie, o rządach, wyciśnie z prawicy Piasta co tylko będzie mogła, jednych zasymiluje, innych zkompromituje — o materyjały nie będzie trudno — resztę zniszczy. W kompromisie tkwi największe niebezpieczeństwo. — Na kompromis odważyć się może jedynie stronnictwo ideowe, stojące wysoko pod względem etycznym i intelektualnym. A tego od dzisiejszej prawicy Piasta powiedzieć się nie da.

Sytuacja jest zagnatwana, atmosfera duszna, uniemożliwiająca twórczą na dalszą metę obliczoną pracę. W Piastcie stosunki są zgęstniałe, nie możliwe do zniesienia. Wrzód dojrzał: trzeba go przeciąć. Operacja winna się dokonać jaknajrychlej. A przyświecać jej winny stabilizacja rządu, oczyszczenie i zjednoczenie ruchu ludowego.

W. J.

Umizgi Chjeny do N. P. R.

P. Wachowiak zdążył ku porozumieniu.

TARCIA W ŁONIE N. P. R.

Warszawa, (tel. wł.) (G). Zakulisowe przygotowania do wytworzenia większości parlamentarnej przez Chjenę i Piastę skierowane są obecnie w stronę N. P. R. Od dwu dni czynione są zabiegi, żeby wykorzystać ten klub dla swej kombinacji.

W związku z tem odbyło się dziś posiedzenie NPR., na którym jednak uchwały żadnej nie podjęto. Wiadomym jest także, że pos. Wachowiak ze swymi zwolennikami skłonny jest do wejścia w porozumienie co do ewentualnego utworzenia nowego rządu. Natomiast pos. Cha-dzyński z drugą połową członków klubu prze-

ciwstawia się temu. Rozstrzygnięcia tej całej sprawy w której NPR. może dużo zawarzyć, nie należy spodziewać się wcześniej jak sobotę.

Co się tyczy chęci wciągnięcia innych klubów do tej kombinacji, to stwierdzić jeszcze należy że pos. Matakiewicz ze swoimi zwolennikami zachowuje się opornie wobec nacisku prawicy wciągnięcia go do tworzącej się większości.

Dodać należy, że pos. Matakiewicz ostatecznie wystąpił ze Zw. Jed. Chr. i utworzył samodzielną frakcję sejmową o czym zawiadomił dzisiaj kancelaryę sejmową. Przewodniczącym tej frakcji został pos. Jasiński.

Rosja nie zaproszona na konferencję lozańską.

London. (Pat) W odpowiedzi na interpelację w Izbie Gmin oświadczył podsekretarz stanu urzędu spraw zagr. Mac. Neil: Wobec tego, że sojusznicy porozumieli się z Turcją, w sprawie statutu dla cieśnin, Rosja nie zostanie zaproszona na konferencję lozańską. Nawiązując do tego o-

świadczenia pisze „Daily Telegraph“: Czczeri zdawał się być bardzo roztrągnięty z powodu nieotrzymania zaproszenia do Lozanny. Mówił on, że nie pojmuje jakim sposobem stracenie duchownego polskiego może być przeszkodą w dopuszczeniu Rosji do udziału w konferencji.

Dzisiejszy numer „Kurjera Lwowskiego“ zawiera:

Ukaże się w świetle dnia (artykuł wstępny).

Z gniazda antypolskich kno-wań.

Zakład dla leczenia radjum.

Polskość przemysłu naftowego.

Obrazki z przeglądu wojskowego.

Ze strajku chórzystów teatralnych.

Z gniazda antipolskich knoń.

Udekorowani „Galiciani“ za służbę w „czerezwyczajce“. — „Ukraińska Studencka Rada“ w kontakcie z emigracją zakordonową. — Czem się zajmuje „hromadiański komitet?“ — Memorjały „plebiscytowe“.

(Korespondencja własna „Kurjera Lwowskiego“).

Pogranicze polsko-sowieckie, 15. kwietnia.

Bolszewicka instytucja „czerezwyczajki“, od jakiegoś czasu chrzcząca się dyskretniej G. P. U. (Państwowy Urząd Polityczny), obchodziła niedawno temu czwartą rocznicę swego krwawego istnienia. Rada ludowych komisarzy w Charkowie dla uświetnienia rocznicy wydała specjalny manifest, oraz poobdarzała obficie orderami rozmaitej kategorii licznych „zasłużonych“ pracowników „czerezwyczajki“ na Ukrainie. **Lista odznaczonych roi się od nazwisk „Galician“**, którzy, jak widać, nie szczędzili krwiożerczych wysiłków w służbie „czeki“. Z obfitej ilości udekorowanych świeżo „Galician“, wymienię kilka tylko nazwisk, które w Małopolsce Wsch. przyprowadzą niejednemu na pamięć dobrze znajome indywidualum. Oto oni: **Petrow**, b. jeńiec z Przemysła, później oficer armii Petruszewycza, następnie naczelnik „czeki“ w Odessie, obecnie dygnitarz sowiecki w Charkowie; **Popowicz**, obecnie zwący się **Popow**, kuzyn prof. **Hruszewskiego**, **Zahorniak**, **Poliszczuk**, **Kurmanowicz**, **Jeden** z b. dowódców siczowych strzelców; **Eran**; **Gorczyński**, b. medyk; **Donycz-Korostyński**. — Wszyscy wymienieni pochodzą z armii Petruszewycza, obecnie zaś piastują wysokie urzędy w poszczególnych instytucjach sowieckich.

W obozie zakordonowych organizacji galicyjskich bynajmniej nie zaprzestano knoń przeciw Polsce. Przeciwnie, zauważyć się daje wzmożona czynność organizacyjna i wzmacnianie „drużyn roboczych“, stanowiących bojowe kadry „Galician“. Ostatnio zasiała się je materialem ludzkim, ściągającym z Sybiru, Kaukazu i obszarów centralnej Rosji, a rekrutującym się z b. moskalofilskich uchodźców, wywiezionych przez Rosjan z b. Galicji w latach 1915—1917. Akcją reorganizacyjną w obozie galicyjskim prowadzi się w porozumieniu z rządem S. S. F. R., t. j. z moskiewskimi sowietami.

W knowaniach emigracji zakordonowej biorą również i obecnie udział poszczególne organizacje ukraińskie na terenie Wsch. Małopolski. Udać mi się stwierdzić, że znaczne sumy pie-

niężne na rzecz zakordonowych „drużyn roboczych“ nadeszły ostatnio za pośrednictwem „Ukr. Studenckiej Rady“, mającej, jak wiadomo niektórym, swoją centralę we Lwowie. Zainteresować również powinna wiadomość, że grupka dezertorów ukr. zakwaterowana obecnie w Winnicy, otrzymała w połowie marca b. r. podarki w rzeczach i pieniądzech od jakiegoś „hromadiańskiego komitetu“ z Małopolski Wsch. Z podobną nazwą mieliśmy już coś do czynienia na naszym gruncie.

„Ukr. Studencka Rada“ i ów „hromadiański komitet“ zajmują się ponadto akcją „informowania“ zakordonowej emigracji, a przez nią sowietów, o stosunkach w Małopolsce Wsch.

20. marca b. r. dwóch akademików z ramienia „Ukr. Stud. Rady“ przybyło do Winnicy z „memorjałem“, podpisanym przez „galicyjski komitet rewolucyjny“, a przeznaczonym dla użytku rządu sowieckiego. Memorjał zawiera stek zmyślonych informacji o stosunkach w Małopolsce Wsch. i wzywa zakordonową emigrację i rząd sowietów do zaopiekowania się losem „uciśnionych pod okupacją polską“. Jak więc widzimy, to stara piosenka trwa i stare konszachty również. Wspomniany memorjał to już drugi z rzędu w ostatnich miesiącach, w lutym bowiem b. r. analogiczne „materiały“, pod adresem sowietów skierowane, opracował profesor **Bykiw**, b. dyrektor uniwersytetu w Kamieńcu. W związku z memorjałem prof. Bykiwa galicyjski komitet w Winnicy wydał specjalną broszurę, w której podkreślano „duchową łączność ludności ga-

licyjskiej z Ukrainą sowiecką“ i domagano się plebiscytu na terenie Wsch. Małopolski. Jest rzeczą charakterystyczną, że myśl „plebiscytu“ forsowana jest nadal ze strony zakordonowej emigracji, która posługuje się w tym celu materiałami, nadsyłanymi przez organizacje petruszewyczowskie w Małopolsce Wsch. W całej tej propagandzie „plebiscytu“ widzi się rękę sowiecką, która skrzętnie gromadzi materiały do ewentualnych „dyplomatycznych“ występów.

Wspomniane zabiegi „galicyjskie“ powinny zwrócić uwagę naszych miarodajnych czynników. Ujawniłem tu część tylko materiału, odnoszącego się do współczesnych galicyjsko-sowieckich knoń przeciw Polsce. Przy całym przeświadczeniu, że i te nowe wrogi „roboty“ spala się w zetknięciu z prawdą i rzeczywistością, nie powinniśmy zaniedbać niczego, co mogło choćby tylko drobne szkody przynieść Rzeczypospolitej. **Na pogranicze Zbrucza powinno się zwrócić stałą, baczną uwagę.** Przekonywamy się bowiem, że coś na tej linii jest nie „w porządku“, skoro możliwy jest dalszy i to intensywny kontakt naszych „nieprzejednanych“ z obozem moskiewsko-galicyjskiej spółki za Zbruczem. Czujność z naszej strony jest nadal obowiązująca, widzimy bowiem, że „ślepe narzędzie“ tak ostro „potępione“ przez „Dilo“ istnieje nadal, ostrzy się i sukurs otrzymuje właśnie od tych, którzy obłudnym hasłem „własnych sił“ chcą baczną naszą uspić.

Argus.

Przeciw służbie wojskowej kobiet.

Wskazaną jest jedynie służba pomocnicza.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej w obecności min. Sosnkowskiego toczyła się w dalszym ciągu dyskusja ogólna nad projektem ustawy o powszechnym obowiązku — służby wojskowej. Pos. Kischbrun wypowiedział się za silną armją polską. Koniecznym jest — zdaniem mowcy — zachowanie postulatów religijnych. Pos. Czteryński wskazał na konieczność zastosowania w armji udoskonaleń technicznych co pozwoli skrócić czas służby. W odpowiedzi oświadczył min. Sosnkowski, że zgodziłby się na to, gdyby miał pewność pokoju conajmniej na najbliższych 10 lat. Pos. Michalak wypowiedział się za skróceniem czasu służby wojskowej bez stosowania turlopów. Mowca przeciwny jest, aby kobiety odbywały służbę wojskową. — uważając, że nie należy wyrwać kobiet z tego

środoiska społecznego, które im zostało stworzone przez życie. Pos. Haller żądał dyskusji politycznej na temat sprawy obrony państwa, — stwierdzając zaś brak techniki w wojsku polskim zaznaczył, że niedostateczne wyposażenie armji pod względem technicznym wywołuje takie następstwa, iż społeczeństwo musi płacić potem większym podatkiem w postaci kawy.

Następnie wypowiada się za pomocniczą służbą wojskową kobiet (w charakterze telefonistek, telegrafistek, manipulantek, sióstr miłosierdzia itd. natomiast jest przeciwny udziałowi kobiet w armji, występujących z bronią w rękę w mundurze wojskowym.

WŁADYSŁAW ORKAN.

4

Kosika Napierski

Powieść z XVII. wieku.

— co —

(Ciąg dalszy).

Ludzie, siedzący pobok, przyciszyli gwarę, z trwożnym szacunkiem pozierając na tę wyniosłą, siwą postać. — Któżby sołtysa Czerwińskiego nie znał lub bodaj o nim z daleka nie słyszał?... Wiadomo było starszym, a młodzi zaś od ojców wiedzieli: jako on w rebelji przeciw Komorowskiemu, staroście, niepośledni brał udział; jako w lasach obidowskich zasięki sztuczne poczynił i strzelcami je obsadził, aby zatrzymać sprowadzonych przez starostę rajtarów ze Ślązka; jako ich wielu tam pobił; jako potem, podstępnie przez starostę do miasta ściągający, więziony był i torturom srogim poddawany, co go w sile lat złamało. Stał się jak rozdarty piorunem smrek, śmiercią stygmatyzowany. Od życia też i spraw jego umysł zmierzchny odwracał.

— Pijcie wino, tatusiu.

— He? — schylił się ku córce.

Posunęła przed niego kielich z winem. Oczy ciekawemi przechodziła po twarzach zebranych.

Jedrek, siedzący z ukosa naprzeciw, z głó-

wą melancholijnie opartą na dłoni, zapatrzył się w piękną, sołtysównę.

— Cóż tak patrzycie na mnie? — roześmiała się Róża, napotkawszy wzrok jego.

— Ej, Boże! — westchnął sobie i uśmiechnął się.

— Cóż wam tak cięży?

— Świat...

— Ktoby zaś świat dźwigał?

— Dyj to. A ono by mogło być, kieby wej było.

— Zagadkami w Dunajcu gadują?

— Skąd wiecie, że ja z Dunajca?

— Po tem orlim piórku na kapelusie.

— Czy to haw imo orłowie piórka zrucają?

Nie odrazu odrzekła:

— Nad skałami orłowie kotują — na dolinach kawki a hawranie.

— A jakby orł na doliny spadł?... — zawiś w jej oczach ciemnych oczyma śmiałemi.

— To go ustrzela...

Sołtys zdawał się nie słyszeć nic z przegwarki młodych, jakby tu nie był myślami obecny. A niespodzianie do ostatnich słów córki, kiwając głową, wyniosła, dorzucił:

— Tak, tak, siarką wypalą mu serce.

Milczenie trwożne chwilę przy stole pozostało. Widno sołtysa klikuszowski swoją wspomnianą torturę.

Jasiek Orawiec, oparty brodą na dłoni, z owisłymi smutnie wąsiskami, nie słysząc nic wokół siebie, patrzył przez okno na rynek. W pew-

nym momencie tracił Jędrzka i wskazał oczyma ku ratuszowi.

— Hajducy...

Dały się widzieć z poza głów skupionych koło bramy ratusza starościńskie barwy.

Jedrek przykiwnął:

— Czas się zbliża.

— Jędrus...

— Co, Jasiu?

Pojrzeli sobie w oczy.

— Tak, tak — westchnęli razem.

Do gospody wszedł z trzaskiem szlachcic lat może trzydziestu, słusznego wzrostu, szczupły, odziany w kontusz niebieski, nieco spęzły.

Posunął się między ciżbą ludzi i pchnął drzwi do bocznej izby.

— Węgier, wina! — zawołał. A gdy ten nie spieszył się zbyt, stanął we drzwiach bokówki i szukał go oczyma. — Miał jasnej barwy włosy, toż i wąs nieduży; urodziwym nawet byłby, gdyby nie twarz przybladła i zmętniała omglą oczy, które zdradzała hułakę

Ujrawszy siedzącego w pobliżu sołtysa, postąpił ku niemu ze słowy sztucznie afektowanymi:

— Witam, panie Czerwiński! Jak zdrowie? Dawno nie mieliśmy szczęścia widzieć was w mieście. A pan Zdanowski dopytywał się już parokrotnie o pana.

(C. d. u.).

Gwałtowny spadek marki niemieckiej.

Kraków. (tel. wł. J). Na wszystkich giełdach zagranicznych panowała gwałtowna zniżka marki niemieckiej, zaczawszy od N. Jorku a skończywszy na Zurychu. Marka niemiecka spadała w szalonym tempie. To że zna giełdzie berlińskiej panowała szalona panika. Kurs zmieniały się o kilka tysięcy punktów. I tak gdy rano notowano dolar 23.000 — 24.000, w godzinach wieczornych doszedł dolar do 30.000. Kursów przeciętnych nie można było ustalić aż do godzin wieczornych, gdyż nieustannie się

zmieniały. Kursy obracały się w następujących granicach: Dolary 26—30.000, funty szt 120—136.000, fr. franc. 1.625—1800, guld. hol. 9—11.000, kor. czeskie 700—807, kor. austr. 32 1/2 — 37 1/2. Powodem spadku marki niemieckiej jest mowa dra Rosenberga, która została nieprzychylnie przyjęta przez koła finansowe w Londynie ja i N. Jorku. Tak samo i niemieckie koła finansowe nie są zadowolone z mowy dra Rosenberga.

Ze spraw polskich.

NOWY KLUB SEJMOWY.

Warszawa. (Pat.) Ukonstytuował się nowy klub, a mianowicie klub katolicko-ludowy z prezesem Ignacym Jasińskim i wiceprezesem p. Broni Gniesem.

P. J. DĄBSKI NIE WYJECHAŁ DO RZYMU.

Warszawa. (Pat.) Pisma donoszą, że poseł Jan Dąbski zaniechał wyjazdu do Rzymu i był obecny na ostatnim posiedzeniu sejmu.

GEN. SIKORSKI NIE PRZERWAŁ URZĘDOWANIA.

Warszawa. (Pat.) Prezydent Rady ministrów gen. Sikorski, o którego chorobie donosiliśmy już, wskutek silnego przeziębienia pozostanie przez kilka dni w leczeniu domowym. Mimo tego, prezes Rady ministrów nie przerwał urzędowania przyjmując poszczególnych ministrów i poszczególnych referentów u siebie w mieszkaniu.

ROKOWANIA KOLEJOWE POLSKO-LÓTEWSKIE

Warszawa. (AW.) 10 bm. rozpoczęły się w Warszawie rokowania między łotewskim ministrem komunikacji a przedstawicielem kolei żelaznej — w sprawie umowy kolejowej polsko-łotewskiej, — mającej zastąpić umowę prowizoryczną, stosowaną obecnie. Ze względu jednak na brak umowy granicznej polsko-polskiej natrafiono na pewne trudności natury technicznej, skutkiem czego dalszy ciąg rokowań nastąpi dopiero po zawarciu umowy granicznej.

EDWARD KOZŁOWSKI.

PĘD KU BOGOM.

(Dokończenie).

Walne twierdzenia Danysza streszczają się w trzech punktach: 1) Pallium będzie się rozwijało w dalszym ciągu. 2) Ewolucja będzie coraz szybsza. 3) Sfery kojarzeniowe będą się wzbogacały w nowe ośrodki.

W skończeniu odległej przestrzeni wieków, człowiek dzisiejszy stanie się nadczłowiekiem, mózgiem-myślą, który mógłby do pewnego stopnia wpływać na dalszy rozwój wszechświata.

Słowa te wywołają napewno odruch oburzenia u poddanych dworu papieskiego i wyznawców Boga ikonicznego — bez skutku jednak, Księgi Rodzaju posiadały już dawno wartość inwentarza bibliotecznego. Całkiem słusznie zauważa Danysz, iż nieporozumienia między pojęciami chrześcijańskimi o początku i istocie duszy, a poglądami biologicznymi na początek i istotę energii psychicznej; mają za jedną przyczynę fakt, że tego rodzaju artykuły wiary — narzucały stale ludom cywilizowanym i Kafrom, — były pozmyślane i sformułowane przez mózgi o XX wieków młodsze, niezające tego, co dziś wiemy.

Kilka słów powiedzieć jeszcze można o podziale ogólnej ewolucji pojętej przez Danysza w układzie czasowo-warunkowym. Zaczętkiem kolejności w hipotezie genezy energii psychicznej jest okres temperatury ciśnienia wachającej się około 100° C. Powstały wtedy elektrony, atomy, cząsteczki proste i związki ich — woda ciekła. Panująca forma energii — czysto fizyczna.

W II okresie, woda jako rozpuszczalnik i katalizator powszechny, powołała do życia or-

LIGA NARODÓW OCEANU SPOKOJNEGO.

Londyn. (AW). „Times“ donosi z Melbourne, że australijski prezydent ministrów w mowie wygłoszonej w obecności zastępców sfer handlowych i konsularnych rozwijał ideę Ligi Narodów Oceanu Spokojnego. Związek ten mógłby omawiać wszelkie problemy, które kryją niebezpieczeństwo zakłócenia spokoju publicznego na platformie największej szczerości.

Wiadomości telegraficzne.

Długoterminowa pożyczka dla Austrii. „Telegr. Compagnie“ donosi, że komitet kontrolny Ligi Narodów dla spraw pożyczki austriackiej przyjął przedłożony przez rząd austriacki plan długoterminowej pożyczki. (AW).

Kongres komunistyczny w Moskwie został otwarty 17 bm. Izwiestia wskazują na to, że celem kongresu jest umocnienie dyktatury proletariatu przez wzmocnienie związku między miastem a wsią

(j) Sowiety zamykają 78 fabryk. „Populaire“ donosi, że z powodu braku węgla oraz kapitałów obrotowych, władze centralne sowieków postanowiły zamknąć 78 fabryk prowadzonych przez państwo. 64.000 robotników pozostanie bez pracy.

Równocześnie w Józówce we fabrykach rządowych robotnicy zapowiedzieli strajk z powodu wstrzymania zapłaty i rozdawnictwa żywności. Od 14 miesięcy otrzymują oni tylko 20 proc. płacy.

ganizmy i stała się czynnikiem powtórnego doboru dzięki różnym stopniom rozpuszczalności tych pierwiastków i ciał złożonych. Do poprzedniej formy energii przybywa nowa — chemiczna.

III okres, w którym my jeszcze żyjemy, to okres substancji mózgowej i jej energii — myśli. Energetycznym przejawem tego procesu jest współdziałanie dwóch poprzednich form energii z nową — psychiczną.

Ze stanowiska genezy myśli ludzkiej, podział taki jest najzupełniej słuszny.

Doprowadzony dotąd bieg myśli Danysza, możnaby uważać za czystą teorię, poczętą w chwili oszołomienia eterowego, gdyby nie wynikała ona z sumy najnowszych zdobyczy wiedzy ścisłej — chemii doświadczalnej.

Z przeladowanych szkłem i preparatami laboratorjów instytutu Pasteur'a w Paryżu, Danysz wynosi na świat twierdzenie, iż z postępem rozwoju cywilizacji i nauk ścisłych, czysto chemiczna reakcja, a więc i fizjologiczne funkcje komórek organizmu coraz więcej podlegają wpływom energii psychicznych.

Droga oddziaływań mózgu na postępowy rozwój własnego organizmu, zaczyna się od najmniejszej pod ultramikroskopem dostrzeżonej jednostki fizjologicznej — micelli białkowej. — Wchłonięty przez nią każdy pierwiastek podlega wielu przeróbkom, które dla każdego gatunku micelli odbywają się w tym samym czasie i przestrzeni. Oczywiście, że odbiegnięcie od tej równowagi odbija się na niej, a tem samym na organizmie w kierunku ujemnym lub też ewolucyjnym. Pędząc dalej, autor twierdzi (nadmierzają śmiało ujęcie rzeczy), iż wprowadzenie nowych pierwiastków w nienormalnych ilościach może wywołać zmiany dziedziczne, jako nowonabyte, pod warunkiem, że wywoła to nowy stan równowagi przestrzenno-czasowej

Nadesłane.

Dom KILIMÓW Gliniańskich

we Lwowie, pl. św. Ducha
przy ul. Rutowskiego (obok kościoła OO. Jezuitów)
poleca
hurtową i detaliczną sprzedaż wyrobów kilimarskich fabryki M. CHAMUŁA w Glinianach, znanej z ostatnich „Targów Wschodnich”.
Kilimy na podłogę przed łóżka i nad łóżka, narzutki na otomany i bujaki, chodniki, poduszki, potarawki, portjery kilimowe i szkockie w największym wyborze.
Przyjmuje się zamówienia na wykonanie kilimów według żądanych rozmiarów i deseni.

LEON KARASIŃSKI.

POETA.

Poeta — twór swoisty,
Napotykan rzadko:
Niema go w podręcznikach,
A w życiu — jest zagadką.

Pocziwych straszy ludzi,
Nocą im spać nie daje —
Włóczy się manowcami —
Nawiedza dziwne kraje

O których cuda prawi
Ludziom, bo kocha — dzieci
Tak, że na zawołanie
Przedziwne zamki kleci

I w nich się z dziećmi cieszy;
Płaczą... to pożaluje,
A na osłodę nowe
Pałace im buduje.

To znowu rad podsadza
Młódz na wysokie płoty,
Skąd jak na dłoni widać
Cudowny kraj tęsknoty.

Podobno, gdy był młody,
Starszych nie słuchał... Zato

Wśród wielu czynników mogących oddziaływać na rozwój postępowy gatunku (a więc nie tylko osobnika) najważniejszą rolę odgrywają wpływy koloidów, przeważnie substancji białkowych, oddziaływujące na tkanki i narządy jako antygeny, następnie kwasy aminowe i witaminy. Proces ten odbywał się niezorganizowanie w ubiegłych epokach historycznych, jako szukanie eliksiru życia, tak, jak odbywa się i teraz, przez doświadczalne szukanie substancji dla przywrócenia równowagi fizjologicznej organizmowi i ulepszenia go. Czyli — początek świadomej interwencji mózgu, w swoim własnym, mózgowym rozwoju. Powiedzenie zakrawa na paradoks, mimo, że jest prawdą fizjo-chemiczną.

W jakimś odległym okresie ewolucji, jednostkach astronomicznych może, mózg ludzki podporządkuje sobie hodowlę komórek płciowych, przemieni człowieka, dziś biernego, widza tej hodowli na niezależnego od wpływów całego świata mózgo-myślowca.

Na skrętach nieszańczej żądzy drga widmo — chwila, kiedy energia psychiczna człowieka, jego wiedza, rozum i wola wszechmocna staną na jednej równi z potęgą najwyższych istot wyczarowanych w fantazjach poetyckich.

IDZIEMY KU WIELKIEMU PANOWANIU ROZUMU.

Na bliższy rozbiór książki Danysza, zabrakło właściwie miejsca, zresztą byłby on dla jednych niepekawy, według innych, nie na miejscu jako miejsce. Nadmieniam, że rozdział o reakcji żywej materji dostarczyć może wiele nowych danych nawet wysoko uczonym przyrodnikom i lekarzom.

Tłumaczenie dokonane zostało językiem dzwicznym i z umiłowaniem nowej idei przyszości.

Wiecznem pozostał dzieckiem!
(A rad być ludzom — tatą)

I tylko wciąż ich pieścić
Tak, jak się dzieci pieści,
Spraszać do swego kraju,
Gdzie — ginie się bez wieści).

Poeta — twór swoisty,
Napotykam rzadko:
Niema go w podręcznikach,
A w życiu jest — Z a g a d k a...

Sp. Malwina Grekowa

Ze śp. Malwiną Grekową, której zwłoki odprawiono wczoraj z domu żałoby na dworzec kolejowy, a następnie do podziemnego grobowca w Chronoszkowie, schodzi ze świata jeden z tych coraz radszych świetlanych typów ziemianek, pełnych cnót obywatelskich. Wznowa matka i bogobojna chrześcijanka do ostatniej chwili życia wierzyła nieprzeparty unok i wpływ na swe najbliższe otoczenie. — Z pod jej skrzydeł macierzyńskich wynośli na pożytek społeczeństwa, znani synowie drowie Michał i Jan Grekowie, córki Mianowska Kazimiera, Olga, żona p. B. Krzysztofowicza i śp. Marja Skoniewska, którzy razem z całą rodziną i przyjaciółmi oplakują stratę najlepszej matki, babki i prababki. Cześć jej pamięci!

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Emmyłwd.; gr. kat. Ewstachija. Jutro rz. kat. Agnieszki p.; gr. kat. Hrehorja. — Wschód słońca 4:26, zachód 6:20.

TEATR WIELKI.

Czwartek „Orle“.
Piątek „Madame Butterfly“ (występ Argasińskiej-Choynowskiej).
Sobota o 3 pop. „Pan Jowialski“ — wieczór „Orle“.

TEATR MAŁY.

Czwartek „Brat marnotrawny“.
Piątek „Rozkosze domowego ogniska“.

TEATR NOWOŚCI.

Czwartek, piątek i sobota „Frasquita“.

Teatr liter.-artyst. „BAGATELA“, Rejtana 3.

Od 14. kwietnia b. r. Prolog pióra p. Z. Żywickiego wypowie J. Sławski. Część I. „Co mama powie? Sketch pióra Bebe. Część solowa. B. Kamiński, W. Mazurkiewicz, Koszucki i Faliszewska, Piotr Wolski, Gronowski. Część III. „Placzek i Spółka“, farsa pióra Bebe. Początek o godz. 8-mej wieczór.

Teatr. art.-liter. „UL“, Ossolińskich 10.

Program od 15. do 25. kwietnia rb. Prolog, K. Bajon. „Pan z lasku“, farsa w 1 odsł. z francusk. P. Maureya. Dział koncertowy: pp. Orlean, W. Mazurkiewicz, F. Hollik, K. Bajon, W. Borkowski i D. Górski. Występy francuskiego duetu „2 Chatoirs“. „Rendez-vous“, operetka Offenbacha. „Czarodziejska czapka“, bajka dla bardzo dorosłych dzieci z roszyjsk. Rudeńki. Ceny miejsc od 3000—10000 mp. Początek o 8 wiecz.

We Lwowie.

— **Odnaczenie.** P. Karol Barwicz, prezes dyrekcji kolei państw. we Lwowie odznaczony został przez rząd francuski orderem legii honorowej za wielkie zasługi, położone przy utrzymaniu ruchu kolejowego podczas wojny ukraińskiej i bolszewickiej w Małopolsce wschodniej.

— (a) **Patronat dla reemigrantów z Ameryki.** Do komitetu organizacyjnego tego Patronatu zostali wybrani pp.: dr. Julj. Różycki, dr. Tadeusz Dwernicki, dr. Grzesik, dr. Durkacz, Twarecki, ks. Dziędzielewicz, dr. Orzechowski, dr. Schönett, A. Nowak, inż. Haszczuk, dr. Poznanski, Dzendzel. Informacji w sprawie pomocy reemigrantom i Patronatu zasięgnąć można w Centralnej Kasie Związku spółek rolniczych we Lwowie, ul. Mickiewicza 1. 3.

— **Posiedzenie Rady miej.** odbędzie się we czwartek 19. bm. Na porządku dziennym: Podwyższenie stawki podatku od lokali; Sprawa zezwolenia na zmianę Tow. aprowiz. miast polskich Ska z ogr. por. na spółkę akcyjną; Regulamin obrad R. m. (dyskusja ogólna).

— **Przewóz ropy z Zagłębia Borysławskiego.** W gmachu dyrekcji lwowskiej kolei państwowej odbyła się konferencja w sprawie przewozu ropy z Z. borysławskiego do poszczególnych rafinerji. W konferencji uczestniczyli zastępcy wszystkich rafinerji i reprezentanci lwowskiej, stanisławowskiej i krakowskiej dyrekcji kolejowej.

Prezes tut. dyrekcji kolejowej p. Barwicz oświadczył po powitaniu zebranych, że kobej dołoży wszelkich starań, ażeby wywóz ropy do rafinerji odbył się gładko.

Po dyskusji ustalono odpowiednie pociagi dla przewozu ropy do poszczególnych rafinerji i próżnych cystern z rafinerji do Borysławia.

— (a) **Skazanie adwokata za oszustwo.** Wczoraj w południe ogłoszono wyrok o rozprawie przeciw adwokatowi dr. Michałowi Zadarockiemu i dr. Ludwikowi Rabnerowi, oraz pośrednikowi Izraelowi Erbowi, oskarżonym o zbrodnie oszustwa przez wydobywanie w sposób oszukańczy depozytów sądowych. Trybunał uznał Zadareskiego winnym zbrodni oszustwa i skazał og na cztery miesiące ciężkiego więzienia, natomiast dr. Rabnera i Erba uwolnił od winy i kary. Dr. Zadarocki odsiedział już przeszło 3 miesiące w więzieniu śledczym. Zgłosił on zażalenie nieważności, zaś prokurator Hryniewiecki odwołanie co do niskiego wymiaru kary.

— (a) **Szpiegzy bolszewicy przed sądem.** Wczoraj rozpoczęła się przed trybunałem orzekającym, któremu przewodniczy radca Angielski, rozprawa przeciw trzem Żydom, oskarżonym o uprawianie szpiegostwa wojskowego na rzecz sowjetów. Na ławie oskarżonych zasieli: Maurycy Judenberg, handlarz, Nuchim Apter, szofer i Bronisław Lau, b. legionista i podoficer wojska pol. Bronią oskarżonych: dr. Kibitz, dr. Grek i dr. Kowalski. Rzemiosło oskarżonych wyszło w ten sposób na jaw, że Lau udał się do znajomego swego Józefa Ossolińskiego, wachmistrza sztabowego przy oddziale II, o pomoc. Wśród zapewnień o licznych korzyściach majątkowych, jakoteż dostarczenia Ossolińskiemu na wszelki wypadek listu żelaznego na całą Rosję i przepustki granicznej, w tajemniczył go w istnienie i działanie sieci szpiegowskiej i proponował dostarczenie dla akcji tej wojskowych rozkazów tajnych, drukowanych czerwoną farbą. Ossoliński pozornie zgodził się na propozycje, jednak spełnił swój obowiązek żołnierski i szkodnika Państwa naszego oddał w ręce władz.

Sledztwo ustaliło, że na podstawie przyznania się oskarżonych, że niejaki Adolf Laidler ze Złoczowa, rzekomo właściciel zakładu fotograficznego w Łanowcach, dotąd nie wysledzony, jako eksponent wywiadu bolszewickiego, zwerbował najpierw do służby szpiegowskiej na terenie dowództwa okręgu korpusu nr. VI we Lwowie, oskarżonego Judenberga, ten zaś kolegę swego szkolnego osk. Aptera i obaj wzięli już kilkadziesiąt tysięcy mp. zaliczki na prace szpiegowskie. Nie mogąc jednak wydobyć dokumentów wojskowych, zaproponowali współpracę osk. Lauowi. Ten dostarczył nawet dwa fałszywe rozkazy wojskowe i wziął za nie 90000 mp, lecz będąc przekonany, że eksperymentu takie nie mogą się nadal udawać, skłaniał Ossolińskiego do wydobywania prawdziwych rozkazów. Oskarżeni tłumaczą się, że robili pozornie dla zysku, chcąc właściwie wyłapać główną kwaterę szpiegowską i oddać ją w ręce władz polskich. — Do rozprawy wezwani są dwaj znawcy wojskowi DOK. — Wyrok zapasć ma dziś w południe.

— (t) **Ofiara nożownika.** Tomasz Andrejczuk zarobnik 35 lat liczący, pokłucił się wczoraj w szynku Agida przy ul. Żółkiewskiej z jakimś rzemieślnikiem, który podczas tego wyciągnął z za cholewy nóż i silnie go, nim poranił. Po dokonanym czynie nożownik natychmiast zbiegł a Andrejczuk musiał udać się celem opatrunku na Pogotowie rat.

— (f) **Polknął 3 igły.** Wczoraj wieczorem wezwano Pogotowie rat. do A. R. uchodźcy z Bessarabji zam. przy ul. Hetmańskiej 1. 6., który zmuszony nakazem policji wyjechać ze Lwowa, postanowił odebrać sobie życie i polknął w tym celu aż trzy igły. Po udzieleniu pierwszej pomocy pozostawiono go opiece lekarskiej.

Z całej Polski.

— **Marszałek Foch gościem Polski.** Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje: W dniu 2. maja przybędzie do Dziedzi marszałek Foch, — gdzie powita go minister spraw wojskowych — Sosnkowski i wręczy mu dyplom honorowego marszałka Polski. Na dworcu zjawia się celem powitania marszałka delegacje władz miejscowych, instytucji społecznych, szkół i harcerstwa. Następnie uda się marszałek do Częstochowy gdzie przebędzie 1 i pół godziny, poczem wieczorem uda się do Warszawy, gdzie od 3-go maja będzie gościem Polski. Od 7 do 9-tego maja zwiędzi marszałek Bobrujsk, Poznań i Toruń. Dnie 11 i 12-tego maja spędzi marszałek Foch we Lwowie, następnie udaje się na 2 dni do Krakowa, poczem opuści granice Rzpltej.

Foch przybyć ma do Polski nie drogą morską na Gdańsk, lecz lądową przez Szwajcarię i Czechosłowację.

Ze świata.

— **21. kwietnia świętem pracy we Włoszech.** Prezydent Mussolini zarządził, aby dzień 21. kwietnia, jako data założenia Rzymu, był odąd dniem święta pracy w miejsce 1. maja.

— (x) **Awantury z czerwonoskórcami.** Młodszych szczególnie czytelników zajmie wiadomość, że wygasający w St. Ziedn. Indianie robią znowu brewerje. przypominające opowieści Mayne Reida. „Wykopanie topora wojennego“ w Stanie Utah nastąpiło w ślad za uwięzieniem dwóch młodych wojowników szczepu Piute, oskarżonych o rabunek w miejscowości Blanding. Wiadomość o tem przedostała się szybko do wigamów Indian i ci rozpoczęli przygotowania do odbicia uwięzionych. Tym udało się zbiedz z aresztu i połączyć się z następującą na Blanding „główną siłą“ nieprzyjacielską, która przecinała telegraficzne i telefoniczne druty i rozpoczęła formalne oblężenie miasteczka. 21. marca w nocy biali odnieśli zwycięstwo. W starciu z oddziałem białych, zorganizowanym na prędcę przez szeryfa, jeden Indianin zginął a dwóch innych odniosło rany. Zabitym ma być jeden ze zbiegów z aresztu.

Naczelnicy innego szczepu indjańskiego Yakima wysłali do federalnego komisarza dla spraw indjańskich, protest przeciwko zakazowi, odbywania zwyczajnych tańców indjańskich, które podniecają czerwonoskórców. „Gdybyście zabronili tańczyć „bladym twarzom“, moglibyśmy dojść do przekonania, że taniec jest złą rzeczą i zaprzestalibyśmy go sami“. Racja!

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Prawdziwe i błędne drogi dramatu filmowego.** Dziś, t. j. czwartek 19. bm. o godz. 8-mej wieczorem w sali „Młodej Scenki“ (ul. Chorążczyzny 7, gmach Pol. Tow. Muzycznego) wieczór Samopomocy uczn. szk. dram. z prelekcją p. S. Przybylskiego pod pow. tyt.

II. **Ważne Zgromadzenie Polskiego Towarz.** „Dzieci na wieś“ odbędzie się 21. bm. o godz. 5:30 popoł. w małej sali ratuszowej z następującym porządkiem obrad: 1) Sprawozdanie z akcji w r. 1922, 2) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, 3) Wybór 6 członków Zarządu, 3 członków Komisji rewizyjnej, 4) Wnioski i interpelacje członków.

— **Związek Adwokatów Polskich.** W piątek d. 20. bm. o godz. 6:30 wieczór odbędzie się w sali tow. politechnicznego Zimorowicza 9, zebranie dyskusyjne na temat: „Obecne położenie dwokatury“, które zagaji wiceprezes związku, adw. dr. Bruno Blumenfeld.

— **Z Uniwersytetu Ludowego im A. Mickiewicza.** W piątek 20. bm. o godz. 6:15 przy ul. Bourlarda 5, wykład dyrektora H. Lityńskiego pt. „Nauka o stylach w architekturze“, Cz. I., (z obr. świetl.).

— **Towarzystwo emerytów państwowych** wdów i sierot, urzęda w niedzielę 22. bm. o godz. 5 popoł. w lokalu własnym przy ul. Pańskiej 11, I. p. Towarzyskie zebranie informacyjne łącznie z „herbatką wielkanocną“. Wstęp dla członków, ich rodzin i wprowadzonych gości bezpłatny.

— **Koło Architektów Polskich w Warszawie** ogłasza konkurs na plany Głównej Szkoły gospodarstwa wiejskiego w Warszawie z terminem do 30. kwietnia br. Szczegółowe warunki są do podjęcia w Kole Arch. Polskich we Lwowie, Zimorowicza 9.

— **Zapowiedziany na wczoraj koncert „kwartetu Szewczyka“** nie odbył się wskutek wypadku automobilowego i opóźnienia pociągu. Koncert z tym samym programem odbędzie się w piątek d. 20 bm.

— **Wesoły wieczór wiosenny w kawiarni Renaissance** urządza Liga Kobiet w niedzielę 22. bm. na rzecz kolonii letniej dla Ochronki im. Józefa Piłsudskiego. Początek o godzinie 7-mej wieczór.

SAMOLOTY WOJSKOWE SZWANKUJĄ.

Omawiając straszną katastrofę lotniczą w Krakowie pisze warszawski „Express Poranny“.

„W związku z katastrofą krakowską zasiągnęliśmy informacji w „Aerolloydzie“, polskiej linii lotniczej, łączącej codziennie drogą powietrzną większe miasta Polski. Szef - pilot tej linii udzielił nam następujących uwag co do odporności aparatów „Aerolloydu“: „Dwa lata temu sprzedano Polsce cały szereg aparatów wojskowych marki S. V. A. (Savola Verdizo Auszoldo) niezupełnie solidnie wykonanych. Wypadek krakowski jest trzecim z kolei wypadkiem na aparatach tej marki, spowodowanym urwaniem się skrzydła“.

O ile chodzi o aparaty „Aerolloydu“ to stwierdzić należy, że aparaty te nie wykonują żadnych ewolucyj powietrznych, a jak wiadomo, katastrofa krakowska zaszła przy wykonywaniu t. zw. „korkociąga“, który specjalnie forsuje maszynę. Ponadto aparaty „Aerolloydu“ cyfrowemu „Junkers“ przechodzą w fabryce potrójną kontrolę, a oprócz tego przed każdym lotem przeglądane są przez specjalnych monterów. Materiał ich skrzydeł z duru aluminium jest niezniszczalny, a próby okazały, że skrzydła po 3-letnim używaniu na liniach nie tracą swej wytrzymałości ani odporności.

Nieszczęście krakowskie musi być tylko przestroga dla aparatów wojskowych, nasze „cywilne“ są od tego rodzaju wypadków zabezpieczone. Najlepszym dowodem, iż publiczność podziela to zdanie jest fakt, że po katastrofie krakowskiej, wszystkie maszyny „Aerolloydu“ były obsadzone do ostatniego miejsca.“

Zarząd telefonów lwowskich.

podaje do wiadomości W. P. P. Abonentów, że wszelkie naprawy aparatów telefonicznych uskutecznią bezpłatnie, również i bezpłatnie wymienia zużyte lub uszkodzone części, jak: wkładki mikrofonowe, baterje itp. W razie żądania zapłaty przez monterów, prosimy o natychmiastowe zawiadomienie Zarządu Telefonów. Prosimy również W. P. P. Abonentów żądać okazania legitymacji od osób, zgłaszających się w celu reparacji telefonów. 3808

Strajk chóru i orkiestry teatru Nowości.

WARUNKI DLA ZLIKWIDOWANIA STRAJKU.

(a) Wczoraj wieczorem odbyło się w ratuszu, pod przewodn. wicepr. dr. Chłamtacza, posiedzenie subkomitetu miejskiej komisji teatralnej, upoważnione do załatwienia spraw finansowych teatrów miejskich, w sprawie trwającego od soboty wieczora strajku chóru opery i operetki, oraz orkiestry operetki w teatrze „Nowości“. Posiedzenie to poprzedzone było posiedzeniem sekcji finansowej Rady miejskiej, na którym potępiono ostro sposób jaki użyto do wybuchu strajku, jakkolwiek nie kwestjonowano konieczności podwyżki i płac całego personelu teatralnego.

W posiedzeniu subkomitetu wziął też udział dyr. Czarnowski i naczelnik administr. Daszkiewicz. Po ożywionej dyskusji stwierdzono, że strajk obecny powstał przeciw wszelkiej dotychczasowej

organizacji strajków i zastosowany był w sposób najmniej właściwy. Jakkolwiek subkomitet miał wobec tego prawo uważać stosunek służbowy strajkujących, jako rozwiązany, jednak z drugiej strony uwzględniając trudne położenie tych pracowników i pewne rozdrażnienie, wśród którego na taki krok się zdecydowali, nie chce wyciągać z tego konsekwencji i nie chce uważać kontraktów za rozwiązane.

Stwierdza dalej subkomitet, że wywołanie strajku tembardziej było nieuzasadnione, że wicepr. dr. Chłamtacz, jako prezes komisji teatralnej, wyjeżdżając w piątek do Warszawy, zapowiedział już na wczoraj posiedzenie celem ustanowienia podwyżki płac dla wszystkich pracowników teatralnych. Strajk spowodował znaczny ubytek dochodów teatralnych, a tem samem skępował subkomitet w udzieleniu wydatniejszej podwyżki.

Subkomitet jest skłonny uważać strajk za zlikwidowany wobec zgłoszenia przez reprezentantów strajkujących gotowości do podjęcia pracy w każdej chwili, jednak pod następującymi warunkami:

1) że za czas bezrobocia będzie strajkującym stracona z ich poborów odpowiednia do płac miesięcznych kwota, którą przeznaczają się na fundusz wzajemnej pomocy pracowników teatrów miejskich.

2) że członkowie wykonawczego komitetu — strajkującego mają się jawić u dyrektora teatrów i złożyć do rąk jego odpowiednią deklarację jako zadośćuczynienie za niewłaściwą formę i sposób, w jaki żądania swoje w piątek i w sobotę wobec niego popierali.

Subkomitet nie uwzględnił żądania strajkujących o 50 proc. podwyżkę, natomiast postanowił podwyższyć wszystkim pracownikom teatralnym pobory o 30 proc. od ostatnich poborów marcowych. Podwyżka ta dotyczy też strajkujących, którym przypadnie ponad 30 proc. od dotychczasowej płacy, (czyli 500 proc. od poborów zasadniczych z września 1922 roku).

Jeżeliby strajkujący wszystkich wyżej podanych warunków w całej pełni nie chcieli przyjąć, wówczas dyrektor teatru ma upoważnienie do złożenia, z osób z poza teatru, nowych chórow i członków orkiestry teatru „Nowości“.

Podwyżka 30 proc. dla wszystkich pracowników, powoduje dalszy wydatek miesięczny do 60 milionów mp.

Postanowiono dla częściowego chociaż pokrycia powyższego wydatku podwyższyć ceny biletów teatralnych o 15 do 20 proc.

Dowiadujemy się, że wicepr. dr. Chłamtacz bawiąc obecnie w Warszawie uniał wydobyć od Rządu subwencję na teatr w kwocie kilkanaście milionów, a to dzięki życzliwości i opiece, jaką teatr lwowski otacza dyrektor departamentu sztuki p. Skotnicki. Subwencja ta utonie oczywiście w morzu potrzeb teatralnych.

Dziś ma się zjawić u wicepr. Chłamtacza komitet wykonawczy strajkowy dla oświadczenia się na powyższe warunki.

Zakład dla leczenia radium

(W KRAKOWIE, UL. GARNCARSKA L. 9.)

Uchwałą walnego zgromadzenia Spółki: „Instytut dla Curieterapii, Zakład dla leczenia radium w Krakowie, Ska z ogr. odpow.“, postanowiono podwyższenie do 1 miliarda mkp. kapitału zakładowego potrzebnego do spłacenia dostatecznej ilości radium, niezbędnego dla osiągnięcia możliwie najlepszych rezultatów leczniczych.

Pragnąc zainteresować szersze sfery, któreby mogły wziąć udział w tem przedsięwzięciu podajemy następujące szczegóły.

Instytut dla Curieterapii, zakład dla leczenia radium w Krakowie, ma za zadanie lecznicze stosowanie radium i jego emanacji t. j. ciepłe kąpiele, wodę do picia, emanatorium.

Zakres stosowania radium obejmuje przede wszystkim nowotwory złośliwe, jak raki itp., które dotąd, o ile operacja była niemożliwa, w krótkim czasie kończyły się śmiercią chorego, podczas gdy stosowanie radium niszczy tkankę nowotworową i umożliwia nie tylko uratowanie życia, ale i zupełne wyleczenie. Dalej okazało się radium bardzo skuteczne w przypadkach

guzów dobrodziejnych, przerostu gruczołu krokowego, w gruźlicy kości, stawów i gruczołów, w chorobach kobiecych, w chorobach skóry, włosów, znamionach, chorobach krwi, chorobach reumatycznych i przemiany materji.

Leczenie zapomocą radium rozwinęło się w ostatnich latach po wojnie w Ameryce do bardzo znacznych rozmiarów, stając się, dzięki udoskonalonej technice i stosowaniu wielkich dawek, dobrodziejstwem cierpiącej ludzkości.

Instytut dysponuje 1.000 (tysiącem) miligramów (1 gram) radium. Jego czystość i siła gwarantowane są certyfikatami rządu amerykańskiego i Instytutu paryskiego p. prof. Curie-Skłodowskiej, odkrywcy radium. Dla charakterystyki sposobu leczenia zauważa się, że nie wymaga ono dłuższego stosowania radium nad kilka godzin, poczem organizm opanowuje złośliwą chorobę. Daje to miarę zamierzeń związanych z organizacją naszego Zakładu.

Powyższe szczegóły same przez się tłumaczą, że rentowność tego przedsięwzięcia jest pewna, a jednorazowy wkład na zakupno radium nie wymaga nawet amortyzacji, gdyż radium praktycznie nie zużywa się i jak fizykalnie stwierdzono, siła jego ulega dopiero po 1600 latach osłabieniu do połowy.

Instytut nasz mieścić się będzie przy Lecznicy Związkowej w Krakowie, przy ulicy Garncarskiej l. 9.

Dla schorzeń gruźliczych leczenie radium odbywać się będzie w Zakopanem, w Sanatorium dla piersiowo chorych im. Dłuskich.

Nadto instytut zapewnił sobie, również w Zakopanem, w specjalnie dla tego celu zorganizowanej nowej lecznicy dyetetycznej, pomieszczenie i kurację dla uzdrowieńców Instytutu.

Wkońcu wyjaśniamy, że radium zabezpieczonem będzie w światowej firmie londyńskiej od wszelkiej zatyrafy (kradzieży, ogień, zguba i t. p.).

W skład Rady Nadzorczej naszej Spółki weszli: Prof. Dr. Aleksander Rosner, prezes — Prof. Dr. Maksymilian Rutkowski, wiceprezes oraz członkowie pp.: Dr. Marjan Lindó, b. poseł R. p. w Bukareszcie, właściciel sanatorium w Zakopanem — mecenas Dr. Teodor Kosch — Dr. Tymoteusz Pietrowski i Dr. Józef Szlank. Zawiadawcami zostali wybrani: Dr. Henryk Wachtel i Dyr. Witold Łaszczyński.

Celem wzięcia udziału w powyższej wzmiankowanej subskrypcji, mającej na celu spłacenie zakupionego radium, należy wpłacić:

1) 200.000 mkp. tytułem wkładki zakładowej;

2) Wobec tego, że należytość za radium płatna jest w dolarach, tytułem agia kwotę nadwyżkową taką, by łącznie ze sumą ad 1) można za to kupić 25 dolarów;

3) Tytułem należytości (skarbowych), połączonych z powiększeniem kapitału zakładowego, 2 proc. od kwoty wpłaconej.

Zamiast kwot ad 1) i 2) można złożyć kwotę 25 dolarów w gotówce.

Instytut będzie przemieniony w najbliższym czasie w spółkę akcyjną o kapitale 300.000 złotych polskich.

Działalność instytutu rozpocznie się przypuszczalnie najpóźniej w czerwcu br. a to równocześnie w Krakowie i Zakopanem.

Wpłata winna nastąpić bądź to do rąk dyrekcji Spółki w Krakowie, przy ulicy Garncarskiej l. 9, w godz. od 11-ej do 1-ej, bądź w kasie Ziemskiego Banku Kredytowego w Krakowie.

Dalszych informacji udziela dyrekcja Spółki oraz wyżej wymieniony bank.

INSTYTUT DLA CURIETERAPII
ZAKŁAD DLA LECZENIA RADIUM

Spółka z ogr. odp.
o kapitale 1 miliarda mkp.

Ofiary i pokwitowania.

Na schronisko Brata Alberta.

Zamiast mszy żałobnej za duszę ś. p. Inż. Edwarda Jaworskiego — 50.000 Mp.

Zona.

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 16. kwietnia.

+ Podatek dochodowy towarzystw i zakładów obowiązkanych do publicznego składania rachunków. Izba skarbową zwraca uwagę, że nowelą z 9. marca br. zmieniono dotychczas obowiązujące postanowienia ustawy o państwowym podatku dochodowym. Najważniejsze postanowienia tej noweli odnoszące się do wymienionych podatników są: Minimum egzystencji wynosi kwotę 2,000.000 Mp., a wysokość podatku reguluje nowa skala podatkowa. Przy ustalaniu dochodu podlegającego podatkowi nie odlicza się kwoty równającej się 4 proc. kapitału zakładowego. Zeznania do podatku mają być składane najpóźniej do dnia 1. maja roku podatkowego. Do tego terminu uiszczoną ma być przynajmniej połowa podatku wypadającego od wykazanego w zeznaniu dochodu, reszta podatku ma być zapłacona najpóźniej w dniu 1. listopada. Od nieuiszczonego w terminach płatności podatku będą pobrane kary za zwłokę w wysokości 10 proc. miesięcznie. Podatek niezapłacony przed 1. maja w kwocie, w jakiej będzie ustalony przy wymiarze, zostanie przewalutowany, ulegnie zatem znacznemu podwyższeniu. W interesie więc płatników leży, aby przed 1. maja br. uiszcili nie tylko wymaganą połowę podatku wypadającego z ich obliczenia, ale jak najwyższą kwotę.

+ Z targu naftowego. Ceny terminowe 18 IV 1923 — 1/32 proc. brutto. Zofja Galićja 23 milj. mk, Horodyskie Galićja 6 milj. mk, Pontresina Galićja 6,500,000 Sieghardt 6 milj. mk, Monte Carlo Oil Spring 9,500,000 Fotogen 8 milj. mk, Gottfried 8,500,000, Konrad Pruger 12,500,000 mk, Silva Piana Kozak 18 milj. mk, Pontresina British 1,200,000 mk. 1/16 Las szlachecki 36 morgów Karpaty Premier 2,800,000 1/32 Las szlachecki Karpaty Premier stare i nowe prawo 2,850,000 1/16 Błochowka I II III 4 milj. mk, 1/16 Krakowianka 2,800,000.

+ Polskość przemysłu naftowego. Przemysł naftowy w Polsce jest od dłuższego czasu terenem, na którym toczy się zawzięta walka, o czem zresztą stale informowaliśmy naszych czytelników.

Walka ta między kapitałem zagranicznym, a kapitałem krajowym przybrała — zwłaszcza w prasie homeryczne rozmiary. Niema organu, któryby nie uważał za swój obowiązek umieścić artykułu, bodaj najbardziej rozwodnionego z tej dziedziny.

Nie znalazł się jednak organ, któryby potrafił kwestję jasno postawić i „zagrać w otwarte karty“.

To wszystko, co było w ostatnich czasach przedmiotem rozpatrywań Sejmu i o czem tak szeroko rozpisywała się prasa nasza, która, przynajmniej należy, w większości wypadków zajmowała stanowisko partyjne, bądź też czysto osobiste, da się zredukować do krótkiego określenia: kapitał zagraniczny, nie wchodząc w to, jaki on jest, dąży do ogarnięcia polskiej nafty, zaś pewne sfery starają się stworzyć przeciwwagę, którąby uniezależniła bezwzględnie na wszelki wypadek zaopatrzenie armji, ruchu kolejowego, a

nawet zaopatrzenie rynku wewnętrznego od kapitałów zagranicznych. Na tem tle podjęta walka przeniesiona została na pole ekonomiczne.

Sprawa ważna, zwłaszcza o ile weźmiemy pod uwagę, że obecne nasze warunki gospodarcze wykluczają wprost możliwość dalszego już nie rozwoju, lecz ruchu w przemyśle bez udziału kapitałów zagranicznych. Otóż stwierdzić należy, że mimo niepomyślnego stosunku na podstawie dat produkcji i innych wartości naftowych, które w około 70 proc. należą do kapitału zagranicznego, wpływ czynników polskich na nasz przemysł naftowy daje zupełną gwarancję polskości tego przemysłu. Pomijając dodatnią działalność Państwowych Zakładów Naftowych i szereg innych instytucji, pozostających w rękach polskich kapitalistów, zaznaczyć należy, że całe kopalnictwo naftowe obsadzone jest Polakami. Nawet te wielkie koncerny naftowe, w których wszystkie posady administracyjne zajmują bądź to obce krajowcy, bądź też reprezentanci „mniejszości narodowych“, zmuszone są powierzyć dział techniczny Polakowi.

Zywiół czysto polski znajdujemy w przemyśle naftowym, począwszy od naczelnego dyrektora kopalni, do najniższego stopnia robotnika szybowego, t. zw. „wodziarza“ lub „trzeciaka“.

W kopalniach nafty położonych we Wschodniej Małopolsce, zajęci są bez wyjątku prawie Mazurzy z okolic Krosna, Jasła, albo Gorlic. Ludzie ci związani tradycyjnie z przemysłem naftowym stanowią główną siłę i podporę kopalnictwa naftowego, w którym pracują z pokolenia na pokolenie. A bajeczny to materiał, nie tylko roboczy, ale i społeczny. Trzeźwość, spryt, pracowitość, obok imponującego umiłowania ziemi cechuje tych wiertaczy, których krwią i potem stanął i rozwijać się nadal będzie nasz przemysł naftowy.

Wartość naszego nafciarza kierownika kopalni, wiertacza, czy też pomocnika szybowego, oceniony został przez zagranicznych przedsiębiorców, którzy niejednokrotnie zwywali ich celem prowadzenia robót wiertniczych do Afryki, Włoch, Hiszpanji, na Sumatrę itd. Rumunja zawdzięcza rozwój swojego przemysłu naftowego polskim wiertaczom.

Wobec powyższych faktów stwierdzić należy rzeczywistą polskość naszego przemysłu naftowego. Nie zawsze finansowy stan posiadania decyduje!

(f.)

Giełda.

+ Giełda pieniężna. Kurs akcji przemysłowych słabsze, przy licznych transakcjach realizacyjnych — Waluty zwykłe. — Obroty bardzo liczne, zwłaszcza w akcjach. — Chodorowskie spadły na 71000 potem poprawiły się na 76500 — Tespy 112000 do 114000, przy końcu 111500 — Parowozy przejściowo 37500 zakończyły 39000 — Pth od 64—6750 — P. Tow. Budowl. 35000 — Browary 1155000 do 165000 — Pocisk 13000 i 12000 — Cmielów 34000 nieef. 23000 — Pezet ustalił się przy 215000 — Gafota 10500 — Rakszawa spadła znacznie w cenie i notowała 66000 — Siersza tel. 10000 przy końcu 12000 — Bank przemysłowy 8000 — Bank Hipot. 8500 do 8700 — P. Bank kredyt. 3500 — Dolary podskoczyły na 45250 — Berlin 2'03 — Zurych 8250—8225 — Praga 1350 — Londyn doszedł do 207000

Tendencja w akcjach chwiejna, w walutach zwykłych. — Usposobienie ożywione. W akcjach niekotowanych b. niska. Jaworzno ef. 214—218000 nieef. 209—214000 — Gazy 295—305000 — Gazolina 38—41000 — Rurociągi ef. 21—23000, nieef. 17—19000 — Schön 800000 — Ofkusz 29—33000 Chybi 56—59000 — Machlejd 17—19000 — Azot 15500—17500 — Len 17—18500 — Nitrat 6—7000 Lesiennice 54—56000 — Winiw Radziwił 26500—27500 — Star 7500—10500 — Automotor 4500—15500 — Rucker Hoflinger ofiarowano 16000 żądano 17000.

+ Giełda zbożowa. Pierwsze zebranie giełdowe w nowym lokalu przy ul. Legionów 27 bardzo licznie odwiedzone, ruch bardzo ożywiony, Ogólny obrót 3000ton. — Znaczniejsze obroty w owsie i życie po różnych cenach. — Płacono za owies do 140000 (wyborowej jakości, waga Lwów) loco stacja załadowcza. — za pszenicę od 187500—za żyto przeciętnie 123000, sporadyczne transakcje gorszej jakości 120000, wyborowej jakości przy odbiorze jakościowym i ilościowym we Lwowie dochodziły do 140000 — za jęczmień dobrej jakości loco Lwów 120000 — Tendencja zniżkowa Usposobienie silnie ożywione. — Następne zebranie odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 10'30.

+ Akcje giełdy krakowskiej. Pol. Tow. h. 6000 — Pharma 30000 — Zieleniewski 165000 Cegielski 200000 — Trzebinia fabr. masz. 35000 Górka 121000 — Siersza górnicza 115000 — Tepege 50000 — Chodorów rafin. 77000 — Siersza elektr. 12000 — Cmielów 37000.

+ Giełda warszawska. (Tel. wł.) (G) Dewizy i waluty zagr. zwykłe. Dolary 44750, akcje zniżkowo przy dużej podaży. Papiery publiczne bez ruchu.

+ Giełda krakowska. (Tel. wł.) (J) Na dzisiejszej giełdzie krakowskiej wskutek szalonej zmiany walut i dewiz w Berlinie — zaznaczyła się również silna zmiana wszystkich walut obcych. Notowania przez cały dzień zmieniały się. Wiczcór notowano: dolary 48000, fr. franc. 3200, mki niem. 1'80, fr. szwajc. 8800, kor. czesk. 1410, weg. kor. 67, funty szterl. 219000—220000.

+ Giełda katowicka. (Tel. wł.) (J) W godzinach wieczornych notowano: dolary 30000 — mki polsk. 55.

+ Stan marki polskiej na giełdach zagranicznych wskutek spadku marki niemieckiej również zaczął się wahać. I tak notowano: N. Jork 0'23, Zurych 0'0128—0'0129, Berlin 49—50, Londyn 200000. (Tel. wł.) (J)

NOTATNIK AKCJONARIUSZA.

+ Polski Bank Przemysłowy we Lwowie podwyższa kapitał na 2, 250.000.000 mkp. Jedna nowa na jedną starą. Kursem z prawa poboru do 15. maja 1750.

+ Bank komercyjny S. A. w Krakowie podwyższa kapitał na 200 milionów. Jedna nowa za jedną starą. Kursem z prawa poboru do 15. maja 700.

+ Cegielski S. A. w Poznaniu podwyższa kapitał akcyjny do 4.800 milion. drogą przeszacowania i nowej emisji. Termin ostateczny 15. maja br. Zwycz. Walne Zgromadz. 30 kwietnia 1923 r.

+ Ryngraf S. A. Zwycz. Walne Zgromadz. 28. kwietnia w Krakowie. Zgłoszenia do 20. bm.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	18 kwiet.	B) Akc. przem.	18 kwiet.
Akc. Związk.	1000	Górka	150000
Dyskont Lw.	—	Oikos	T 115000
Handl. Pozn.	20000	Parowozy	T 39000
Hipot. akc.	T 8700	Patryja	5600
Hipot. zemel.	1000	Pezet	T 13000
Małopolski	T 3500	Pocisk	T 13000
Powszechny	5500	Pol. Glob.	T 2800
Przemysłowy	T 8500	Pol. Nafta	T 18250
Ziemski kred.	5500	Pol. Tow. Bud.	T 35900
B) Akc. przem.		Pol. Tew. H.	T 6750
Browar Lwow.	T 165000	Rakszawa	T 66000
Chodorów	T 76000	Siersza el.	T 12000
Karpalit	T 18000	Gór. Siersza	T 125000
Cmielów	T 34000	Tepege	48000
Portland z S.	—	Tespy sól pot.	T 114000
Galićja	2,200.000	Zieleniewski	T 150000
Gafota ex	T 10500	Zeglaga pol.	1900

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 91	Lwów — dnia 18 kwietnia 1922		Warszawa	Kraków	Zurych	Berlin
	Gotówka	Dewizy	dnia 18 kwietn.	dnia 17 IV.	dnia 18 IV.	dnia 16 IV
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	100	0'01:30	50'00
1 funt ang.	205000—207000	206000—208000	207000—209000	199000—204000	25'78	97879'65
100 frs franc.	292000—294000	294000—296000	293400—299000	280000—290000	36'40	14060'47
100 fr. szwaj.	811000—819000	821000—829000	819000—827000	780000—800000	100'00	38250'38
100 fr. belg.	254000 255000	255000—257000	256300—258700	245000—258000	28'60	13600'95
100 K czesk.	134000—136000	134000—136000	136000—136000	122500—132500	16'50	628'12
100 K węg.	1150—1170	1190—1210	—	1000—1005	—11	4'69
100 K austr.	61—62	61—62	62—63	57—62	—00'77	29'63
100 M niem.	195—200	200—206	191—199	185—205	0'02:42	100'—
1 Dolar am.	44650—45050	45000—45500	44300—44950	42500—44000	5'54	21097'12
100 Lir wł.	22800—23000	228000—230000	223000—223500	21000—22000	27'15	1049'37
100 Lei rum.	19000—21000	20000—22000	—	000—000	2'42	94'65
1 guld. hol.	16000—16200	17100—17300	17725—17725	16700—17200	217'00	8279'75
100 K norw.	—	P 33500—34000	—	—	98'25	3775'53
100 K duńsk.	—	58000—62000	—	—	102'75	3972'54
100 K szw.	—	—	—	—	142'00	5645'00

UWAGA: „P“ oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane

Fabryka porcelany i wyrobów ceramicznych w Ćmielowie, Spółka akcyjna.

Dnia 7. kwietnia 1923 r., odbyło się w Polskim Banku Przemysłowym w Warszawie Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, zwołane w celu zatwierdzenia sprawozdania i bilansu za rok 1922.

Przewodniczył Zebraniu Prezes Zarządu Spółki dr. Zdzisław Słuszkiewicz. Członek Zarządu, inż. Gustaw Pełka, przedstawił Zebraniu sprawozdanie z działalności Spółki w roku operacyjnym 1922. W roku tym przerobiono ogółem materiałów surowych 3,268.079 kg., z których wyprodukowano 588.730 klg. porcelany i 1,829.750 kg. wyrobów szamotowych, na ogólną sumę mkp. 344,016.738. Materiałów opałowych zużyto ogółem 4,050.795 kg. Fabryka zatrudniała około 700 robotników. Wyniki osiągnięte pod względem gatunku porcelany, przyjmując pod uwagę trudności doznawane w szczególności w otrzymaniu doborowych surowców, należy uważać za zupełnie zadowalające. Obecnie trudności te zostały całkowicie przezwyciężone i fabryka jest w przededniu wyrobu porcelany, nie ustępującej najlepszym gatunkom, spotykanym na rynku zagranicznym.

W maju 1922 r. fabryka zawarła umowę z Polskim Towarzystwem Gazowniczym na dostawę wyrobów szamotowych wszelkich gatunków, najwyższych stopni ogniotrwałości, przeznaczonych dla celów przemysłu gazowniczego w Polsce i poza jej granicami. Webec tego okazała się potrzeba utworzenia specjalnego działu wyrobów ogniotrwałych dla celów przemysłu gazowniczego, który to dział rozwija się bardzo pomyślnie i skutecznie konkuruje z wyrobami szamotowymi niemieckimi, tak pod względem jakości jak i ceny. Fabryka posiada liczne zamówienia w tym dziale dla szeregu gazowni w b. Kongresówce, Wielkopolsce i Małopolsce.

W roku sprawozdawczym przystąpiono do budowy drugiego domu mieszkalnego dla personelu fabrycznego i w końcu roku dom ten pokryto dachem.

O pomyślnym stanie przedsiębiorstwa w trudnych warunkach produkcji i przy ogólnej stagnacji na rynku, najlepiej świadczy bilans zamykający się w dn. 31. grudnia 1922 r., sumą mk. 683,486.473 i wykazujący czysty zysk mk. 259,960.513.

Podział czystego zysku: na kapitał zapasowy 40,262.581, na 5 proc. dywidendy 3,200.000, po zwykłych odpisach na tantiemę dla Rady i Dyrekcji oraz na podatek, przeznaczono na 95 proc., superdywidendy 60,800.000; pozostająca po dodatkowym wynagrodzeniu czynnych członków Rady Zawiadowczej sumę 7,410.192, przeznaczona na cele społeczne i filantropijne, przyczem zostały uwzględnione podania wszystkich patentów. Dywidenda i superdywidenda za rok sprawozdawczy w rozmiarze 100 proc. wynosząca mk. 1.000 na akcje I-iej emisji i mk. 500 na akcje II-iej emisji, uczestniczące w zyskach od 1 lipca 1922., płatna będzie od 1 maja 1923 r. począwszy, w kasach Polskiego Banku Przemysłowego.

Nadesłane.

Proszę oglądać najnowsze modele sukien z magazynu p. **MARJI OPOLSKIEJ** w Spółce wyrobów sukien damskich i dzieciennych **AKADEMICKA 22** (obok cukierni WP. Zalewskiego).

Zarząd Spółki stanowią:

Rada Zawiadowcza: prezes Dr. Zdzisław Słuszkiewicz zast. prez. dr. Marjan Biliński; członkowie: dr. Marcin Szarski, dr. Maksymilian Liptay, dr. Leonard Kapuściński, Juliusz Karczewski, dr. Feliks Merunowicz, Marjan Turcki, Zygmunt Lewakowski, inż. Gustaw Pełka. Dyrekcja: Juliusz Karczewski, inż. Gustaw Pełka, inż. Jerzy Holnicki-Szulc. Dyrektor Zarządzający: inż. Jerzy Holnicki, inż. Leopold Sielicki.

Do Komisji Rewizyjnej na rok 1923 zostali wybrani: pp. Henryk Sas-Klechniowski, dr. Zygmunt Skowroński, Henryk Swierczewski; na zastępców: dr. Kazimierz Gregier, inż. Witold Płuszczyński.

Zjazd młodzieży ludowej.

W dniach 23, 24 i 25 marca br. odbywał się w Warszawie pierwszy Zjazd organizacji ludowych polskiej młodzieży akademickiej.

Reprezentowane były na zjeździe środowiska: Warszawa, Kraków, Lwów, oraz Poznań, gdzie akademickie organizacje ludowe już istnieją i rozwijają się bardzo pomyślnie. Intensywna praca Zjazdu ożywiona upartym dążeniem do ujęcia w formy organizacyjne akademickiego ruchu ludowego, dała bardzo bogate rezultaty. Uchwalono jednomyślnie połączyć się w związek organizacji polskiej akademickiej młodzieży ludowej, obejmujący wszystkie organizacje akademickie o ideologii ludowej; przyjęto deklarację ideową wspólną dla wszystkich środowisk, oraz uchwalono szereg rezolucyj.

Podkreślić należy, że na zjeździe panowało jednomyślne dążenie do zachowania niezależności wobec stronnictw starszego społeczeństwa i nie łączenia się z żadną partją, a także negatywne ustosunkowanie się wobec rozbitcia ruchu ludowego w życiu politycznym starszego społeczeństwa. Na zjeździe wybrano również władze związku org. P. A. M. L.

Do zarządu weszli: Prezes: kol. Władysław Daab (Warszawa), Wice-prezes: Ignacy Brach (Lwów), Sekretarz: Stanisław Wójcik (Warszawa), Członkowie zarządu: Jan Jarosz (Kraków), Antoni Kowalski (Poznań).

Zarząd urzęduje: Warszawa, ul. Stalowa 28 m. 4.

Do komisji rewizyjnej weszli: kol. Józef Baras (Lwów), Stanisław Przepióra (Lwów), Tadeusz Wróblewski (Warszawa), Władysław Zieliński (Kraków), Zygmunt Budzyński (Poznań).

Na Krawędzi dnia.

OBRAZKI Z PRZEGLĄDU WOJSKOWEGO.

Do biura poborowego wchodzi nagi, tęgi Ukrainiec i przybrawszy groźną postawę, pyta z wyniosłością przewodniczącego:

— Na jakiej osnowi wy berete mene do wojska.

Przewodniczący nie tracąc olimpijskiego pokoju, rzecze:

— Proszę, pan będzie łaskaw zwrócić się do tego pana.

I wskazał na lekarza. Dumny Ukrainiec nie przygotowany na taką odpowiedź, zbliża się do pana uzbrojonego w słuchawkę.

Lekarz przykłada aparat, bada wzrok, mięśnie i konstatuje, że chłop zdrow jak krzemień.

— Zdolny — proszę pisać A.

Książeczka wędruje od pisarza do pisarza i wraca do przewodniczącego.

Przewodniczący wręczając książeczkę poborowemu pyta:

— A teraz pan wie na jakiej podstawie pana wzięli do wojska?

— Znaję — odparł zupełnie speszony Ukrainiec.

— A zatem wszystko w porządku, może Pan odejść spokojnie do domu.

Bratny Ukrainiec odchodzi z miną, jaką mają ludzie, kiedy nieopatrznie palną głupstwo. K.

Oddajemy z własnego składu

około 3400 skrzyń (po 200 tafli à 125 gr. 25 kg. netto)

1-a myła (Kernseife, Hammerseife)

60% zawartości tłuszczu

Wyrób F-my Armour Packing Co, Chicago. Dostarczamy również w częściowej ilości, oclone lub nieoclonę; za wpłaceniem 25 proc. wartości faktury jesteśmy gotowi zawrzeć transakcję na inkasso.

S. Wreszyński & Co. Actiengesellschaft
Danzig-Gdańsk, Töpfergasse Nr. 32. 1.

Kupno i sprzedaż.

Czas odnowić przedpłatę.

Gatry, Obrabiarki do drzewa i żelaza, Motory, Lokomobile, Kotły, Maszyny parowe, Pompy parowe, centryfugalne, Maszyny młyńskie, Turbiny, Transmisje, Pasy oraz inne maszyny dla każdego przemysłu i rękodzieła po cenach konkurencyjnych dostarcza „PILOT”, Lwów, Batorego 4. 365

THE GENERAL-AGENCY of the well known National Cash Register COMPANY Dayton, Ohio, U. S. A.

for Lwow (Galicia), is obtainable for capitalists.

Gentlemen interested in this offer should apply to:

Mr. Otto Rosin, e. / o. National Registrier Kassen

Ges. m. b. H. Vienna VI., Mariahilferstrasse 57—59.

Prasy do wyrobu dachówek
Formy do wyrobu rur betonowych, Cement wagonowo, poleca „Pilot” Lwów Batorego 4. 3652

Czas odnowić przedpłatę

Złote i srebrne najsolidniejsze własne wyroby najtaniej poleca katolicka firma W. Buszek Lwów, Akademicka 6. 3809

NAJTAŃSZYM
TŁUSZCZEM
JADALNYM,
zawierającym 100%
tłuszczu jest

KUNEROL.

Przedstawiciel: HENRYKA J. SCHIFMAMA SYNOWIE, LWÓW.

III TARG POZNAŃSKI OD 29/IV DO 5/V 1923 R.

Męczennica miłości (Droga na Wschód) we czwartek po raz ostatni „APOLLO”

BILANS

FABRYKI PORCELANY I WYROBÓW CERAMICZNYCH W ĆMIELOWIE

Spółka Akcyjna

na dzień 31. grudnia 1922 r.

STAN CZYNNY

STAN BIERNY

Nieruchomości i grunta	31,085.073—	Kapitał akcyjny	100,000.000—
Budowa domu dla urzędników	37,595.280-56	Kapitał rezerwowy	9,737.418 75
Maszyny aparaty i warsztaty	9,936.726—	Banki	100,858.158—
Ruchomości	3,000.649—	Wierzyciele	174,793.795-40
Bocznica kolei norm. i kolejka wążkotorowa	8,804.987—	Dywidenda za rok 1921 r.	146.200—
Kaweniarz żywy	566.300—	Smay przechodnie	37,990.388—
Wyroby gotowe	276,533.807—	Zysk	259,960.513-53
Półfabrykaty	16,098.954—		
Materiały surowe	63,468.492—		
Materiały pomocnicze	94,869.177-19		
Materiały budowlane	1,432.158—		
Opakowanie	4,128.560—		
Kasa	291,583 44		
Banki	2,917.071-99		
Efekty własne	6,198.200—		
Dłużnicy	126,051.754-50		
Sumy przechodnie	507.700—		
	mk 683,486.473-68		mk 683,486.473-68

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW.

Koszta handlowe	211,913.242 29	Zysk przeniesiony z 1921 r.	929,525-88
Procenty	9,442.160-25	Zysk na fabrykacji	493,922.614 85
Konserwacja nieruch., ruchom. maszyn	9,063.522-42		
Amortyzacja	4,472.702-24		
Zysk	259,960.513 53		
	mk 494,852.140-73		mk 494,852-140-73

Ćmielów, dnia 24. marca 1923 r.

Sprawdzono i stwierdzono zgodność z księgami:

KOMISJA REWIZYJNA: (—) Henryk Sas-Klechniowski. (—) Dr. Zygmunt Skowroński. (—) Dr. Bronisław Wałukiewicz.

RADA ZAWIADOWCZA: Prezes (—) Dr. Zdzisław Słuszkiewicz.

CZŁONKOWIE: (—) G. Pełka, J. Karczewski, Dr. F. Mertnowicz.

Bilans powyższy został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki w dniu 7. kwietnia 1923 r., na którym uchwalono również wypłacić za rok operacyjny 1922 r. dywidendę 5% i superdywidendę 95%, co stanowi na akcję 1000 marek: dla akcji I-jej emisji (Nra 1—28,000) mk. 1000, a dla akcji II-jej emisji (Nra 28,001 do 100,000), które w zyskach uczestniczą od dnia 1. lipca 1922 r. — mk. 500.

Wypłatę dywidendy będzie uskuteczniał od dnia 1. maja r. b. Polski Bank Przemysłowy we Lwowie i wszystkie jego oddziały. 3806

KSIĄŻKI

ogrodnicze i gospodarskie

K. Brzeziński: Pomologia polska. Opis najcenniejszych odmian drzew owocowych nadających się do hodowli w kraju, 16 tabl. kolorow. i kilkaset rycin. w tekście. Cena 28800 mp.
Z. Drobner: Zdobienie okien i balkonów kwiatami. Cena 4800 mp.
S. Królikowski: Weterynarja. Cena 3.840 mp.
K. Miczyński: O powiększaniu plonów. . . . . Cena 2.400 mp.
B. Niklewski: Jak nawozić glebę, opr. . . . . Cena 9.600 mp.
B. Niklewski: O nawożeniu. Cena 1.920 mp.
T. Chrząszcz: Przemysł rolny. Cena 2880 mp.

Wydawnictwa H. Altenberga we Lwowie
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Dużo pieniędzy

może sobie każdy zaoszczędzić używając tylko

NUSSDORFA EKSTRAKTU

do samodzielnego wytwarzania

najlepszej

Pasty do obuwia.

Odbiorca bowiem kupując jedną kostkę ekstraktu Nussdorfa wytworzy sobie z niej 4 pudełka pasty za znacznie mniejszą cenę, aniżeli obecnie płacić musi za jedno pudełko gotowej pasty.

Celem możności zaś nauczenia każdego praktycznego wytwarzania z ekstraktu Nussdorfa najlepszej pasty i przekonania wszystkich o dobroci tejże, wysyłam agentów po domach prywatnych, a za nadzwyczajny skutek ręczy niżej podpisana firma, gdzie też przyjmuje się wszelkie zamówienia.

NUSSDORFA

Fabryka artykułów chemicznych

3810

Lwów. ul. Zielona 1. 53.

WALCE oraz wszelkie maszyny tudzież szwajcarską gazę, gury, pasy i siatki dostarcza natychmiast ze składu firma Riesel, Schieber i Friedländer Lwów ul. Brajerowska 11 A, II. p. 3784

Poważny dom handlowy

posiadający ładny sklep w Wilnie poszukuje z pierwszych rąk towarów do sprzedaży. 1369

Pożądane artykuły techniczno-budowlane, urządzenia biurowe i mieszkaniowe, ceramika itd.

Łaskawe oferty uprasza się składać pod „Wilno“ do Tow. Akc. „Reklama Polska“, Lwów, Romanowicza 10.

Fachowa siła z zakresu kasowości i buchalterji z długoletnią praktyką poszukuje posady popołudniowej. Zgłoszenia pod „Fachowiec“ do administracji „Kurjera Lwowskiego“.

Pielęgniarka zdolna pracować w domu, sumienna przyjmie posadę do choraj. ociem. spar. osoby pod bardzo skromnymi warunkami. Zajmie się całym domem. Władza doskonale językami francuskim i niem. Wyjedzie również na prowincję i wieś. Adres pod „Sumienna“ Administracja „Kurjera“ 3812

Posady i prace.

Obejmę zarząd folwarku, za dochód ręczę, złożę kaucję. Zgłoszenia pod „Kaucja“ do Biura ogłoszeń Alojzy Jacobi, Lwów, Zimorowicza 14. 3807

Dachówka: marsylska, holenderska, ciagniona, żłobkowana, cegła murarska, szamotowa, mączka szamot, hourdysy, wapno palone, kamień ciosowy, piasek kwarcowy, szuter drogowy, sztychówka do betonu, cement, maty trzeinowe, gips murarski i sztukatorski.

Własne wyroby: Słupków betonowych do ogrodzeń, rur betonowych, płyt chodnikowych, krawężników, drenów, dachówki cementowe, zbiorniki cementowe na wodę, filtry na ropę, studnie betonowe, mostki betonowe, drenowania oraz osuszenie błot.

Biuro handlowe dla sprzedaży materiałów budowlanych,

Tadeusza Czekońskiego we Lwowie, ul. Wałowa, 11.

1919